

מראי מקומות- זבחים ע'

טומאת אכילה בכלל, קמ"ל. ולפי זה אין ראוי לשאלת הגרי"ז, דלכא' פשוט הוא דבטומאה שאין שייך לאכילה דאין בה דין כדא"פ [נאולי זהו הגרי"ז לשיטתו דלעיל, דהי' פשוט לו (דלא כהגר"ח) דדין טומאת נבלת עוף טהור הוי בגדר טומאת אכילה].

(ד) **לא טיהר ר"מ אלא בתמימין, אבל בבעלי**

מומין לא- הק' בחי' הגרי"ז, הא מה שר"מ מטהר בטריפה, ע"כ מיירי בשהוקדשו ולבסוף נטרפו, דאם נטרף קודם ההקדש הא לא חל קדושת הגוף כלל, וא"כ כחולין חשיבא, ומאי נפק"מ בין תמימים ובין בעלי מומין, וא"כ ע"כ הוקדשה ואח"כ נטרפה. אלא דהק' דא"כ, נמצא דעוף זו פסולה משום שהוא טריפה, ומה מוסיף הא שהוא ג"כ בעל מום, והניח בצ"ע. וע"ע באילת השחר דג"כ העיר כעין זה, וכ' לפרש ע"פ מש"כ בחי' הגרי"ז על הרמב"ם בשם הגר"ח, דאיסור אכילת טריפה הוא מחמת הא דהשחיטה אינה מועלת להתיר האיסור טריפה, אבל אם מליקה מהני להתיר הדין טריפה, א"כ מהני גם להסיר דין טומאת נבילה ממנה. אבל פסול בעל מום, שהוא פסול לענין קרבן דוקא, מהכ"ת דהמליקה יכול לטהר בעל מום מידי נבילה. אלא דהק' ע"ז דלכא' תלוי במהו המקור לדין דטריפה פסולה לקרבן, דאם הוא ממשקה ישראל, א"כ אינו פסול מיוחד לקרבנות, אבל אם הוא נלמד ממזן הבקר להוציא את הטריפה, א"כ גם טריפה יש בה פסול מיוחד לקרבן. ולכן כ' לפרש באו"א, דהא בכל מליקה הרי הוא עושה העוף טריפה, ומ"מ המליקה מטהרו מדין טומאת נבילה, וא"כ י"ל דה"ה לענין כל טריפה, אבל מהכ"ת לומר כן גם בבעל מום.

(ה) **אפי' באוויזין ותרנגולין- פרש"י בקדשים.**

והק' השפת אמת, כיון דלא שייך בהו קדושת הגוף, א"כ למה נדמינהו לקדשים בפנים, שהן קדושת הגוף. ועוד הק' במה שנסתפק הגמ' אח"כ בעז במקום עגלה ערופה לר"מ, משום דעז לאו בת מינא הוא, ומשמע דבעגלה גופא דאינה ראוי, כגון שהי' עליה עול, ודאי אינו מטמא, ולמה, מה קדושה שייך בה אפי' אם נתיחדה לעגלה, הרי אינה

(א) **וכי תימא טריפה מבטן מאי איכא למימר-** העיר האילת השחר, הא בטריפה מבטן נמי איכא שעת הכושר, דהי' העובר מותר בשחיטת האם מדין בן פקוע. ותי' דצ"ל דשאני בן פקוע דאין לו היתר עצמי, רק מותר כחלק של בשר האם.

(ב) **חד לשיעור אכילה בכזית, וחד לשיעור**

אכילה בכדי אכילת פרס- ע' בחי' הגרי"ז שחקר בגדר דין טומאת בית הבליעה, האם הוא טומאת מקום, דהיינו דהיות שהנבלת עוף טהור הוא במקום הזה, מטמא, או דלמא הוי טומאת אכילה. והביא מהגר"ח שהוכיח מאיזה מקומות דדין טומאת מקום הוא. והעיר עליו הגרי"ז מכמה דוכתי, ומשמע דגם מסוגיין העיר, דאם למדין שיש בו שיעור אכילה דכזית, וגם שיעור דכדי אכילת פרס, לכא' משמע דטומאת אכילה הוא, וצ"ע.

(ג) **סד"א הואיל וחידוש הוא, יותר מכדא"פ נמי**

ליטמא, קמ"ל- ע' בחי' הגרי"ז לעיל (לא). שחקר בהא דחי' התורה שיעור כדי אכילת פרס, איך הי' הדין בלא ההלכה, האם אמרי' דבלא השיעור כדי אכילת פרס צריך לאכול הכזית בשיעור כדי אכילת כזית, ואף אם הי' אוכלו כדא"פ לא הי' מהני, או דלמא בלא ההלכה לא הי' שיעור כלל, ואף ביותר מכדא"פ הי' מצטרף לאכילה, וע"ז באה ההלכה לומר דדוקא בכדא"פ מצטרף, אבל יותר מזה אינו מצטרף. והביא ראוי' לשאלה זו מהגמ' כאן, דמבואר דבלא ההלמ"מ הי' הדין דאף יותר מכדא"פ ליטמא, דהיינו דלא הי' שום שיעור, ולעולם מצטרף, קמ"ל קרא דגם בזה איכא השיעור דכדא"פ. אלמא דבלא ההלכה דכדא"פ לא הי' שום שיעור כדי להצטרף. ואולם לכא' אי"ז מוכרח, שהרי ע' באילת השחר דביאר דסד"א הואיל וחידוש הוא, וכו', היינו דסד"א דיכול לטמאות אפי' בלא מעשה אכילה, קמ"ל. ומבואר מדבריו דאין הביאור בהגמ' דסתם הוי חידוש, ולכן מהכ"ת לומר כאן ההלכה דכדא"פ, אלא דכל הגדר של הטומאה אינו

(י"ז, כ"ב) שהביא מה שהק' ר' משולם איגרא, דהא מבואר בבכורות (לג:) דמותר להקז דם בבהמת קדשים היכא דאם לא הקיז דם מיית, דכיון דאם לא הקיז דם מיית, הו"ל כמי שהטיל מום בבעל מום. וא"כ, נהי דאינו יכול לתקן שירעו עד שנסתאבו ואז ללכת בתר רוב, דזהו כתקנה לתקנה, אבל בזה אינו כן, דהא יכול להטיל מום מיד, ולא יהי' חשש תקלה, וא"כ למה אינו יכול לתקן כן. וע"ש שכ' ליישב ע"פ מה דאי' בתוס' ישנים ביומא, דכ' דהיכא דהולכין לאיבוד (אף האחרים ההולכין לאיבוד מדין ספק) פקע קדושתיהו ואין שייך לפדיון, ולכן כאן אין שייך לפדותם כלל, כיון דהולכין לאיבוד, וע"ש שכ' ליישב זה עם דברי תוס' כאן, ואיך מיישב קו' ר' משולם איגרא עפ"ז.

יכולה להיות עגלה. ועוד הק', דאף ר"מ, דוקא קדשים בפנים קאמר, משום דמליקה בפנים לעולם כשחיטה בחוץ, אבל זה הנחל, אטו מקום מיוחד הוא להיות הנערף שם במקום שחיטה, והניח בצ"ע. וע"ע בקרן אורה דג"כ הק' על רש"י דמנין לו לדמות קדשי בדק הבית לקדשי הגוף, והוא רוצה לומר דלולי דברי רש"י הי' מפרש דר"מ ס"ל דאפי' בחולין מליקה מטהרת, כיון דבקדשים כך היא מצוותה, א"כ הוי כשחיטה ומטהרת מידי נבילה. ועי' בחזון איש (קמא ל"ד, ב') דכ' דכיון דמטהר ר"מ אפי' בטריפה, א"כ ע"כ הכל תלוי במה שהוא בפנים, שהרי אינו כשר להיות קרבן בכלל, אלא הכל תלוי במה שהוא בפנים, ולא בקדושת קרבן שלו, וא"כ י"ל דה"ה באוונות ותרגולין.

(ו) **כפרה כתיב בה כקדשים- ע' בקהלות יעקב** (חולין ריש סי' י"א) שהבין דכוונת הגמ' הוא דכיון דעבודתה הוי כעבודת קדשים, א"כ אמרי' בה דעריפתה זו היא שחיטתה, וממילא אינה מטמאה משום נבילה. וע"ש שהביא מש"כ האתון דאורייתא (סי' א') דמה דאינה טמאה כקדשים, זהו רק לגבי דין טומאת נבלה, אבל עדיין אית בה איסור נבילה. וביאר הקה"י, דמה דאמרי' דעריפתה זו היא שחיטתה (וכמו דאמרי' בשעיר המשתלח דדחייתה לצוק היא שחיטתה לענין אותו ואת בנו), זהו רק לומר דנעשה בה שחיטה, אבל כדי להתיר האיסור נבילה, לא סגי בזה דיש בה דין שחוט, אלא כתיב וזבחת כאשר צויתך, ואי' בחולין דף כ"ח דזה מלמדנו דמשה הי' נצטווה על הקנה ועל הוושט, ועל רוב א' בעוף ועל רוב שנים בבהמה, אלמא דכדי להתירה משום נבילה צריך להיות "כאשר צויתך", ולא סגי בדין שחוט.

כל הזבחים

(ז) **ימותו כולן- הק' תוס' (בד"ה אפי' בא"ד),** למה ימותו כולן, נימא ירעו עד שיסתאבו ויפדו, ואח"כ נימא דכל דפריש מרובא פריש. ותי' דלא אמרי' תקנה ברעיי' אם אפי' אח"כ יהי' צריך להא דכל דפריש. וע' בזרע אברהם